

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.340/2020/6.

. Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Osztovits András előadó bíró

. Bajnok István bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Meiszner Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Meiszner Éva ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: dr. Flumbort András ügyvéd

A per tárgya: kölcsöntartozás megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Fővárosi Ítéltábla
14.Gf.40.206/2020/3. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Fővárosi Törvényszék 8.G.44.586/2015/186.
számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet - felülvizsgálati kérelemmel érintett részében - hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen a felperesnek 15 napon belül 1.270.000 (egymillió-kétszázhetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - felhívásra - 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] 2013. szeptember 1-jén a B cég és az alperes között kölcsönszerződés jött létre, amely alapján a B cég az alperes részére 2013. december 12-én, 13-án, 16-án és 19-én összesen 5.955.000 € kölcsönt utalt át.
- [2] 2015. március 3-án a felperes és a B cég engedményezési szerződést kötött, amelyben ez utóbbi cég átruházta a felperesre az alperessel szembeni valamennyi jogviszonyból, különösen a részvények és értékpapírok, így a G cég és a T cég vállalkozási értékpapírai (részvényei) megszerzése céljából létrejött kölcsönszerződésből származó követelését. A B cég felhatalmazta a felperest ezen követelések érvényesítésére, különösen a fennálló szerződések felmondására.
- [3] 2014. március 6-án a peres felek között óvadékkal biztosított

kezeségvállalási szerződés jött létre, amely alapján az alperes mint kezes, a felperes azon kölcsönszerződéseit és hitelszerződéseit kapcsán, amelyekre a 2013. június 30-i állapot szerint a felperes auditora és a felperes által együttesen jóváhagyott, az auditált mérlegben tükrözött értékvesztés növekményt kell a felperesnek képeznie, készfizető kezességet vállalt a megállapodásban írt korlátok között.

- [4] 2017. november 7-én a peres eljárás tartama alatt a felperes az alperes és a B cég közötti kölcsönszerződést felmondta. A felperes 2014. december 5-től végelszámolás, 2015. augusztus 14-től felszámolás hatálya alatt áll.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [5] A felperes módosított keresetében elsődlegesen 5.955.000 € és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 523. § (1) bekezdése alapján, kölcsöntartozás jogcímén. Másodlagos és harmadlagos kereseti kérelmei a felülvizsgálati eljárás tárgyát már nem képezte.
- [6] Az alperes érdemi ellenkérelmében az elsődleges kereset elutasítását kérte. Vitatta a kölcsönszerződésből eredő tartozás fennállását arra hivatkozással, hogy a kölcsönszerződés biztosítékát képezték az ún. G részvények, amelyek értékének beszámításával a kölcsönszerződésből eredően tartozása nem áll fenn. Hivatkozott továbbá arra, hogy a per megindításakor a követelés még nem járt le. Az alperes viszontkeresetében 626.664.600 Ft és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest, mely ugyancsak nem tárgya a felülvizsgálati eljárásnak.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével 5.955.000 € és járulékai megfizetésére kötelezte az alperest. Ezt meghaladóan a felperes keresetét és az alperes viszontkeresetét elutasította. Megítélése szerint az elsődleges kereseti kérelem vonatkozásában a felperes keresetességi joga a B céggel kötött engedményezési szerződés alapján megállapítható volt. A felperes jogelődje a kölcsönszerződés alapján az alperes részére a szerződés szerinti kölcsönösszeget folyósította, amelynek visszafizetésére az alperes az rPtk. 523. § (1) bekezdése alapján köteles. Az elsőfokú bíróság utalt arra, a perben nem nyert bizonyítást, hogy a B cég 450.000 db G részvénye a 2015. március 3-án engedményezett, 2013. szeptember 1-jén kelt kölcsönszerződés fedezetét képezte volna.
- [8] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezését a per főtárgya tekintetében helybenhagyta. A fellebbezés indokaira tekintettel azt állapította meg: a perben nem volt vitás, hogy a kölcsönszerződés felmondására

az elsőfokú bíróság ítéletének meghozatalát megelőzően sor került, az alperes fellebbezésében kizárólag a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 158. § (3) bekezdésében foglaltak alkalmazhatóságát vitatta. A másodfokú bíróság megítélése szerint a perben elsődlegesen érvényesített követelés a határozathozatal előtt lejárt, figyelemmel a felperes felmondására, ezért az rPp. 158. § (3) bekezdése alapján megalapozatlan az alperes pergátló kifogása. Nincs különbség az időelőttiségre alapított perakadály kapcsán a körben, hogy a követelés lejárt egy határozott időtartam eltelte, vagy a fél cselekménye, perbeli esetben a szerződés felmondása miatt következik be. A bíróságnak azt kellett vizsgálni, hogy a felperesnek megnyílt-e a követelés érvényesítése iránti joga. A másodfokú bíróság szerint a per részbeni megszüntetésére egyébként sem lett volna lehetőség, tekintettel arra, hogy a perakadály - a felmondást megelőzően - a látszólagos keresethalmazatban álló elsődleges keresetet érintette, amely a másod- és harmadlagos keresettől nem független, elkülönítetten nem elbírálható. A másodfokú bíróság utalt arra is, az elsőfokú bíróság nem sértette meg az rPp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettségét, figyelemmel az rPp. 386/J. §-ára, amely a kiemelt jelentőségű perekben a bíróság tájékoztatási kötelezettségét nem írja elő.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [9] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a felperes keresetét elutasító határozat meghozatalát, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet az rPp. 130. § (1) bekezdés f) pontjába, 157. § a) pontjába és 251. § (1) bekezdésébe ütköző módon jogszabálysértő. Az eljáró bíróságoknak a pert meg kellett volna szüntetniük, tekintettel arra, hogy a felperes elsődleges keresete a kölcsön megfizetése tárgyában idő előttinek minősül, a felperes engedményesként érvényesített követelésének lejártá csak 2020. december 31-e volt. Az rPp. 158. § (3) bekezdésében meghatározott kivétel nem vonatkozik a perbeli kölcsönügyletre, az csak akkor alkalmazható, ha egy követelés „automatikusan” jár le, nem pedig a fél valamely cselekménye, a konkrét esetben a felmondás gyakorlása eredményeként.
- [10] Az alperes állította, a felperes felmondása nem volt joghatályos, figyelemmel arra, hogy a felmondás időpontjában az alperes jelentős ingatlanvagyonnal rendelkezett és igyekezett felszámolási eljárás hatálya alatt lévő felperes gazdasági működésének helyreállításának érdekében pénzügyi befektetőket is bevonni. Az eljáró bíróságok ezért az rPtk. 525. § (1) bekezdés d) pontjába ütköző módon hozták meg határozatukat.

- [11] A per megszüntetése körében az alperes hivatkozott arra is, azáltal, hogy az elsőfokú bíróság több mint két éven keresztül nem szüntette meg a pert, sérült az alperes tisztességes bírósági eljáráshoz, a fegyverek egyenlőségéhez, az Alaptörvény XXVIII. cikkében biztosított joga. Az alperes állítása szerint a másodfokú bíróságnak meg kellett volna állapítani az elsőfokú bírósági eljárás vonatkozásában az rPp. 3. § (3) bekezdésének sérelmét is.
- [12] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet az alperes felülvizsgálati kérelmében megjelölt okokból nem jogszabálysértő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [13] A Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta. Megállapította, hogy az a hivatkozott indokok alapján nem jogszabálysértő.
- [14] A Kúriának - figyelemmel a felülvizsgálati kérelemben írtakra - elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalnia: jogszabálysértő-e a jogerős ítélet amiatt, hogy a 2013 októberében kötött, majd módosított kölcsönszerződésen alapuló kereset tekintetében a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításáról, perbebocsátkozás után a per megszüntetéséről nem rendelkezett, annak ellenére, hogy a követelés a keresetlevél benyújtásakor még nem járt le, illetve a kereset érdemében a döntés az rPp. 158. § (3) bekezdésének téves értelmezésén alapul.
- [15] Az rPp. 157. §-ából következően, ha az elsőfokú bíróság a perakadály okát a keresetlevél benyújtásakor nem észleli, annak nincs akár a bíróság terhére értékelendő, akár a felekre vonatkozó jogkövetkezménye, figyelemmel arra, hogy a bíróságnak egészen az elsőfokú ítélet meghozataláig lehetősége van a per megszüntetéséről döntenie, ha a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítására az rPp. 130. § (1) bek. a-h) pontjaiban megjelölt ok fennállása ellenére nem került sor. Ezt a szabályt egészíti ki az rPp. 158. § (3) bekezdése, amely szerint az idő előtt indított pert akkor sem lehet megszüntetni, ha a követelés a határozat meghozatala előtt lejárt [157. § a) pont, 130. § (1) bek. f) pont]. E rendelkezést a másodfokú bíróság helyesen értelmezte amikor arra mutatott rá, hogy abból nem vezethető le olyan jogértelmezés, miszerint az csak olyan esetben alkalmazandó, ha a követelés a szerződésben rögzített határidő eltelte miatt jár le. Ezzel ellentétes jogértelmezés sem az rPtk.-ból, sem az Alaptörvényből sem vonható le.
- [16] Így tehát, ha a felmondás jogszerű volt, a kereset e tárgyban érdemben volt elbírálható. Az pedig, hogy a felmondásnak az rPtk. 525. § (1) bekezdés d) pontja szerinti feltételei fennálltak-e a perben rendelkezésre álló bizonyítékok alapján kellett megítélni. Ezen bizonyítékok mérlegelését csak a G részvények tekintetében vitatta az alperes, azt állítva, hogy azok a per tárgyát képező kölcsönszerződés biztosítékai voltak. Az e tárgyban sok tekintetben

feltételes módon előadottak vizsgálatát azonban önmagában az zárta ki, hogy az rPp. 206. §-ára mint megsértett jogszabályhelyre felülvizsgálati kérelmében az alperes nem hivatkozott.

- [17] Az ügy érdemi elbírálását nem befolyásolta, de a Kúria rámutat arra, miszerint az alperes is észlelhette volna, hogy a felperes a felmondás időpontjáig le nem járt követelést érvényesített. A hitelkeret szerződés magyar fordítása 2016 márciusában az iratok között rendelkezésre állt és erről az alperes értesült is. Ebből egyértelműen megállapítható lett volna, hogy már a 2015. november 12-én elsődleges keresetként megjelölt követelés mikor jár le.
- [18] Többek között a fent írtakra tekintettel és az rPp. 158. § (3) bekezdésében megjelenő pergazdaságossági szempontokra is tekintettel megállapítható, hogy a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott tisztességes eljárás elve nem sérült amiatt, hogy jelen perben került a jogvita érdemben eldöntésre.
- [19] A Kúria mindezekre figyelemmel a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [20] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban pervesztes alperest az rPp. 270. § (1) bekezdése alapján irányadó 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperes - figyelemmel a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdéseire, a felperes jogi képviselője által tényleges kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban álló - felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.
- [21] A Kúria a döntését tárgyaláson hozta meg.

Budapest, 2020. október 27.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó bíró, Dr. Bajnok István sk. bíró

A kiadmány hitelül:

/Seres Józsefné/
tisztviselő